

Gemeente
Haarlem

NACHTVISIE EN ACTIEPLAN HAARLEM

Hoe Haarlem meer ruimte wil creëren voor
nachtcultuur in de stad

16 januari 2024

Inge van Gansewinkel, Programmamanager Nachtcultuur i.s.m. Nachtwacht Haarlem

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding opstellen nachtvisie	4
1.2 Voor wie is de nachtvisie?	4
1.3 Hoe is deze nachtvisie tot stand gekomen?	4
1.4 Infographic Haarlemse nachtcultuur	5
2. Visie op nachtcultuur	6
2.1 Definitie nachtcultuur	6
2.2 De waarde van nachtcultuur	6
2.3 Toekomstbeeld nachtcultuur	6
3. Thema's en acties	9
3.1 Fysieke ruimte	9
3.2 Laagdrempelige procedures en regelgeving	10
3.3 Balans levendigheid en leefbaarheid	11
3.4 Diversiteit en inclusiviteit	12
3.5 Bekendheid	13
4. Actieplan nachtcultuur	15
4.1 Overzicht planning, organisatie en financiën	15
4.2 Hoe verder na 2024?	16
5. Bijlage 1: Participatie	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding opstellen nachtvisie

In het Coalitieakkoord 2022–2026 Actie! Aan de slag voor een sociale, groene en leefbare stad is het volgende opgenomen:

“Er komt meer ruimte voor de nachtcultuur, waar dringend behoefte is aan nieuwe energie. Hiervoor komt een nieuwe visie op de nacht met beleid om het aantal broedplaatsen uit te breiden, ruimte voor 24 uurvergunningen en ruimere openingstijden. Leegstaande panden kunnen tijdelijk worden gebruikt met een nieuw pop-up beleid.”

Daarnaast staat in het Cultuurplan 2022–2028 dat een integrale visie op nachtcultuur nodig is waarin diversiteit, veiligheid en inclusiviteit geborgd zijn. Deze wens komt niet uit de lucht vallen. Sinds 2019 komt Nachtwacht Haarlem op voor de nacht en heeft de organisatie zich ingezet om nachtcultuur meer op de politieke agenda te krijgen. Ze constateerden dat de nachtcultuur in Haarlem onder druk staat en veel clubs en andere nachtlocaties en concepten zijn verdwenen de afgelopen jaren. De stad heeft nog maar weinig rafelrandjes en plekken waar je nog verrast wordt en waar jongeren terecht kunnen. Dit komt onder andere doordat ruimte schaars en duur is, Haarlem geen traditionele studentenstad is, er veel aanbod in de omgeving (Amsterdam en strand) is, de regelgeving complex is en uitgaan in onze dichtbevolkte stad soms tot overlast leidt. Dit in combinatie met de gedwongen sluiting tijdens de coronapandemie, heeft ervoor gezorgd dat de Haarlemse nachtcultuur heeft moeten inleveren. Dit is overigens niet uniek en is een trend die we in heel Nederland zien. De urgentie is hoog om het tij te keren. De gemeente heeft de laatste jaren al ingezet op nieuwe oefenruimtes voor muzikanten (Slachthuis en Oerkap), heeft tijdelijk ruimte beschikbaar gesteld aan (nacht)evenementenlocatie Tenminste Houtbaar en is van start gegaan met de pilot vrije openingstijden. Maar er is meer nodig. Ook omdat Haarlem groeit qua aantal inwoners en het voorzieningenniveau in de nacht daar idealiter in meegroeit. Daarom is per 1 januari 2023 het Programma Nachtcultuur opgezet. Het opstellen van een nachtvisie is daar onderdeel van.

1.2 Voor wie is de nachtvisie?

De voornaamste leeftijdsgroep die gebruikmaakt van het uitgaansleven is 18 tot 35 jaar. Maar ook de groep net daaronder (15 tot 18 jaar), die momenteel nauwelijks wordt bediend vanwege de alcoholleeftijd, heeft behoefte om uit te gaan. Een kwart van de Haarlemmers valt in de categorie 15 tot 35 jaar (2023). Vanwege de groei van de stad is het aantal mensen met deze leeftijd nog steeds aan het toenemen. Het verzorgingsgebied is overigens groter dan alleen Haarlem. In onderstaande tabel staat de ontwikkeling en prognose van de verschillende leeftijdscategorieën.

	15 tot 18 jaar	18 tot 25 jaar	25 tot 35 jaar	Totaal 15 tot 35 jaar
2013	4.445	12.007	21.994	38.446
2023	5.136 (+16%)	11.954	24.216 (+10%)	41.306 (+7%)
2033	5.474 (+7%)	13.419 (+12%)	27.488 (+14%)	46.381 (+12%)

Nachtcultuur is moeilijk in hokjes te plaatsen, net zoals de mensen die daar deel van uitmaken. Toch kan het mainstream aanbod voor liefhebbers van populaire muziek worden onderscheiden van de underground met de wat meer alternatieve programmering. Daarnaast zijn er verschillende gemeenschappen zoals de queer community.

1.3 Hoe is deze nachtvisie tot stand gekomen?

Allereerst zijn er in 2021 en 2023 verschillende bijeenkomsten door de Nachtwacht georganiseerd die als input hebben gediend voor de Haarlemse nachtvisie. Te weten de drie talkshows in het Patronaat op 11, 18 en 25 mei 2021 en de talkshows en rondetafelgesprekken tijdens de Week van de Haarlemse Nacht op 4, 5 en 6 april 2023. Daarnaast zijn het Visieplan van de Nachtwacht 2022/2024 en het Concept Actieprogramma Gezellig, gastvrij en veilig uitgaan in Haarlem 2023–2027 meegenomen. Verder hebben we gesprekken gevoerd met collega's van de gemeenten Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Rotterdam en Groningen over de totstandkoming van hun nachtvisies. In het najaar van 2023 zijn twaalf participatiesessies georganiseerd. Hierbij hebben we samen met de Nachtwacht mensen uit de volle breedte van de nachtcultuur betrokken, dit om te komen tot een gedragen nachtvisie die passend is voor Haarlem. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de mensen die we tijdens de groepsgesprekken hebben gesproken. Daarnaast waren er vele 1-op-1 gesprekken.

NACHTCULTUUR HAARLEM

Strandfeesten

Wind mee

Wind tegen

Veel locaties verdwenen
Ruimte is schaars en duur
Geen traditionele studentestad
Weinig plek voor onder 18 jaar door verhoging alcoholleeftijd
Meer mensen op straat door rookverbod
Omwonenden ervaren geluidsoverlast
Strandfeesten om de hoek
Nachtreinen naar Amsterdam

Nachtwach sinds 2019
Nieuwe nachterelateerde festivals
Jongeren wonen langer thuis
Pilot vrije openings tijden

EVENTORGANISATIES:
o.a. Lola, Epika, Poespas, Nooduitgang, VONK, Fuck the Cistem, Minor Operation Bookings & ALLE INDIVIDUELE NACHTMAKERS

- legenda locaties:**
- Kernhorreagebied
  - Nachtaanbod buiten Centrum
  - Poppodium
  - Jongeren centrum
  - Openruimtes
  - Opleiding

Cijfers

Rapportcijfer nachtcultuur uit inwonerspeiling Haarlem (2022): **6,7**

Cijfers onderzoeken Nachtwacht (nov. 2021): 79,1% voelt zich altijd welkom in het Haarlemse nachtleven
40% vindt het nachtleven geen goede reden om Haarlem te bezoeken
48,1% vindt dat er te weinig aanbod is
79,5% mist een nachtclub
54,8% vindt het muziekaanbod niet divers genoeg

Vooral techno (49,1%), house (39,9%) en hiphop/R&B (29,8%) worden gemist

41.306 Haarlemmers van 15-35 jaar (2023)

Visie op nachtcultuur

2.1 Definitie nachtcultuur

Er is gekeken voor een definitie van 'nachtscultuur'. De omschrijving zoals opgenomen in de nachtvisie van de Gemeente Amsterdam "Toekomst van de nacht, nachtcultuur in Amsterdam" is het meest passend bevonden en toegepast binnen deze nachtvisie:

"De nachtcultuur is een voedingsbodemp én een podium voor makers en pioniers in muziek, dans, performance art, videokunst, film en fotografie, grafische vormgeving en design, podium- en decorontwerp, mode en verhalen (spoken word, stand-upcomedy). Voor de kunstensector in de volle breedte vormt de nachtcultuur een belangrijk deel van de humuslaag: een plek voor inspiratie en kruisbestuiving en een podium voor talent. De nachtsceen loopt vaak voor - in muziek, kleding en lifestyle. In de nacht laten vernieuwers zich zien, je vindt er nieuwe kunstvormen en je komt (sub)culturen tegen die overdag verborgen blijven. De nachtcultuur kan voor organisaties, makers en artiesten een springplank vormen naar een grotere schaal van productie en presentatie. Daarnaast biedt het voor velen juist een veilige plek om te experimenteren met concepten, culturele uitingen of nieuwe kunst of muziek."

Nachtscultuur is te vinden bij onder andere muziekpodia, clubs, cafés, bars, evenementenlocaties en culturele instellingen (voor Haarlemse aanbod zie infographic §1.4). Het omvat een grote diversiteit aan culturele disciplines. En hoewel het woord 'nachtscultuur' impliceert dat het gaat om wat er 's nachts plaatsvindt, zien we dat een deel van de nachtcultuur overvloedig is in de dag, bijvoorbeeld tijdens festivals, bij broedplaatsen, oefenruimtes, jongerencentra, opleidingen en culturele instellingen.

Het accent van deze visie en actieplan ligt iets meer op nachtcultuur dan op nachthoreca (die samen het nachtleven vormen). Enerzijds omdat de reguliere nachthoreca al goed op orde is en in trek is bij een groot publiek. Anderzijds omdat cultuurgedreven aanbod van grote culturele waarde is (zie ook §2.2) en vaak minder op gespannen voet staat met de leefbaarheid dan alcoholgedreven aanbod. Deze nachtvisie gaat primair over de nacht maar heeft een grotere betekenis voor Haarlem. Het geeft jongeren een stem en alle andere Haarlemmers die behoefte hebben aan plekken die schuren, waar nog ruimte is voor experiment en waar ze meer zichzelf kunnen zijn dan overdag.

2.2 De waarde van nachtcultuur

De nachtcultuur is in meerdere opzichten van betekenis voor Haarlem:

- **Culturele waarde:** de nacht is een wezenlijk onderdeel van de cultuursector. De schoonheid en verwondering die cultuur ons biedt is van grote waarde. De nacht is vrijer dan de dag en juist in de nacht is er ruimte voor nieuwe vormen van kunst, experiment en creatieve kruisbestuiving. Dit manifesteert zich vervolgens ook overdag en buiten de culturele sector. In de nacht ontstaan de beste ideeën en nachtcultuur is daardoor een belangrijke katalysator voor innovatie.
- **Sociaal-maatschappelijke waarde:** de nacht is voor velen een belangrijke uitlaatklep. Waar jongeren hun identiteit ontdekken, zich ontwikkelen en veel kunnen leren. Maar ook waar ouderen loskomen van dagelijkse beslommingen. Mensen ontmoeten hier gelijkgestemden en kunnen hier zonder (voor)oordeel zichzelf zijn. De nacht vormt voor verschillende subculturen en communities een veilige en belangrijke ontmoetingsplek. Uitgaan is een positieve besteding van de vrije tijd en kan bijdragen aan de mentale gezondheid van mensen.
- **Economische waarde:** ook economisch draagt nachtcultuur bij omdat het zorgt voor directe werkgelegenheid zoals barpersoneel, dj's, technici en beveiligers. Maar er is ook spin-off naar taxichauffeurs, schoonmakers, programmeurs, platenlabels, etc. Daarnaast zorgt de nacht voor bestedingen in de horeca, cultuur- en evenementensector. In de nacht doen mensen contacten op die later kunnen bijdragen in hun professionele carrière, ook buiten de nacht.
- **Aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad:** een bloeiende nachtcultuur kan eraan bijdragen dat mensen in Haarlem willen wonen, dat (creatieve) bedrijven en innovatieve startups zich hier willen vestigen, dat talent hier wil werken en dat we bezoekers aantrekken. Een aantrekkelijke nacht zorgt ervoor dat jongeren en studenten meer binding hebben met de stad en hier blijven wonen. Nachtcultuur zorgt zowel voor meer levendigheid in het centrum als aan de rafelranden van de stad.

2.3 Toekomstbeeld nachtcultuur

De wens is dat de nacht bruist en dat mensen uit Haarlem en omgeving niet hoeven uit te wijken naar Amsterdam om zich te kunnen onderdompelen in nachtcultuur. Het mainstreamaanbod (populaire muziek) in met name het kernhorecagebied in het centrum spreekt veel mensen aan. Naast de bestaande nachtlocaties ontstaan er nieuwe rauwe, experimentele en uitdagende plekken in de stad, ook buiten het centrum. Qua festivals zien we een opmars, iets wat we ook op landelijk niveau zien. Dit worden vaste waarden op de kalender. De gemeente heeft een stimulerende rol en steekt een helpende hand uit naar initiatiefnemers die iets willen betekenen in de nacht. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om de regelgeving beter aan te laten sluiten zodat er nog meer van de grond komt. Een positieve houding ten aanzien van nachtcultuur is cruciaal. Niet alleen bij initiatiefnemers en ambassadeurs van de nacht (o.a. van Nachtwacht Haarlem) maar ook bij omwonenden van nachtlocaties. Daarom spannen we ons in voor een leefbare omgeving. De nacht is van iedereen. In het bijzonder voor gemarginaliseerde groepen die zich overdag niet altijd welkom en thuis voelen. Om te zorgen voor een inclusieve nacht, wordt ingezet op de toegankelijkheid, bereikbaarheid en (sociale) veiligheid. Maar ook op diversiteit van het aanbod zodat het verschillende doelgroepen en communities aanspreekt. De Haarlemse nacht staat weer op de kaart en zowel nachtmakers als uitgaanspubliek weten de stad te vinden.

Nachtcultuur ontwikkelt zich niet vanzelf richting het toekomstbeeld dat hierboven is geschetst. Daarom gaat de gemeente samen met de stad hiermee aan de slag. Met deze nachtvisie zetten we een gezamenlijke stip op de horizon: waar willen we naartoe met de Haarlemse nachtcultuur en wat moeten we daarvoor doen? In onze ambitie staat kort omschreven wat Haarlem in de toekomst wil bereiken op het gebied van nachtcultuur:

De doelen zijn als volgt:

- Meer fysieke ruimte: uitbreiding van het aantal tijdelijke en permanente locaties voor nachtcultuur en beter benutten van bestaande ruimte;
- Meer laagdrempelige procedures en regelgeving: initiatiefnemers op het gebied van nachtcultuur zijn positiever over de samenwerking met de gemeente;
- Betere balans levendigheid en leefbaarheid: minder overlastmeldingen en klachten van omwonenden en meer positieve aandacht (social) media voor nachtcultuur;
- Meer diversiteit en inclusiviteit: een meer divers aanbod aan nachtcultuur waar verschillende doelgroepen/communities zich welkom en thuis voelen;
- Meer bekendheid: meer mensen weten online het aanbod aan nachtcultuur in Haarlem te vinden en het is meer zichtbaar in de stad.

Het traject om de nachtcultuur nieuw leven in te blazen is gestart met het opstellen van een breed gedragen nachtvisie. Deze visie moet een duidelijk perspectief geven. Uit de participatie voor de nachtvisie zijn vijf thema's naar voren gekomen die de basis vormen van de strategie. Het is belangrijk dat de gemeente begint met het faciliteren en creëren van een goede basis voor nachtcultuur in Haarlem. De eerste drie thema's hebben daar betrekking op. De basis moet op orde zijn, anders kan de nachtcultuur niet tot bloei komen. Het gaat hierbij om 1) beschikbaarheid van fysieke ruimte, 2) meer laagdrempelige procedures en regelgeving, en 3) balans levendigheid en leefbaarheid. Vooral het ruimte-vraagstuk is cruciaal want de plekken in Haarlem raken op. Pas als deze 'voedingsbodem' er is, kan de gemeente aan de slag met het aanjagen van nachtcultuur. Hierbij wordt ingezet op de thema's 4) diversiteit en inclusiviteit en 5) bekendheid van de Haarlemse nachtcultuur.

Hierna gaan we dieper in op de vijf thema's en bijbehorende acties/inspanningen die moeten bijdragen aan het gewenste resultaat. De lijst is niet uitputtend, het is een selectie van acties/inspanningen die de meeste impact hebben en ook haalbaar zijn. Binnen de duur van dit programma (2023-2024) kan niet alles worden opgepakt, daarvoor is de tijd te kort. In het actieplan staat de beoogde planning en welke (aanvullende) capaciteit en financiële middelen daarvoor nodig zijn. Voor een schematische weergave van de verschillende fasen en thema's zie hiernaast:

Opstellen van een breed gedragen nachtvisie

Creëren goede basis voor nachtcultuur

Aanjagen van nachtcultuur

Thema 1: Fysieke ruimte

Thema 2: Laagdrempelige procedures en regelgeving

Thema 3: Balans levendigheid en leefbaarheid

Thema 4: Diversiteit en inclusiviteit

Thema 5: Bekendheid

Thema's en acties

3.1 Fysieke ruimte

Haarlem heeft een belangrijke regiofunctie qua nachtleven. Het mainstreemaanbod is goed op orde, er zijn diverse nachtgerelateerde festivals en Haarlem heeft met het Patronaat één van de tien grootste poppodia van het land. Daarnaast zijn er oefen-ruimtes in het Slachthuis en bij de Oerkap. Maar de druk op de ruimte is groot en het ontbreekt momenteel aan een club en (rauwe) plekken in de stad waar ruimte is voor nachtcultuur en experiment. Het gaat hierbij om zowel permanente als tijdelijke locaties. Hieronder de soorten locaties en de uitdagingen die daarbij komen kijken:

- **Permanente locaties:** op vaste locaties, met name in de binnenstad, zien we dat het door hoge huurprijzen lastig is om te ondernemen in de nacht en dat er veel discussie is vanwege (veranderende) verhoudingen en overlast in de buurt. Dit heeft ervoor gezorgd dat soms ook vaste plekken zijn verdwenen, denk daarbij aan de Stalker. Uitdaging is om te sturen op een goede balans in levendigheid en leefbaarheid (zie ook §3.3) zodat het nachtleven in het centrum kan blijven bestaan.
- **Leegstaande panden:** als een pand (tijdelijk) leegstaat dan kan deze in sommige gevallen worden benut om feesten te organiseren. Vaak zijn dit mooie rafelrandjes in de stad. Het is interessant omdat meer roulatie van uitgaansplekken, kan zorgen n grote uitdaging om dit voor elkaar te krijgen want men ervaart de gemeentelijke procedures als complex en tijdrovend (zie ook §3.2).
- **Placemaking:** soms worden plekken aangewezen voor placemaking. Veelal gaat het om onbestemde plekken die opgewaarderd moeten worden. Denk aan het Slachthuissterrein en Tenminste Houtbaar in Oostpoort. Zodra de gebiedsontwikkeling op gang komt, moet de nachtcultuur vaak wijken voor andere functies zoals woningen. Vanwege de tijdelijkheid is het lastig om te investeren in techniek en geluidsisolatie.

- **Festivals:** enkele evenementenlocaties zoals de Grote Markt zitten aan de maximale capaciteit. Daarnaast is het alleen bij de Veerplas en Molenplas toegestaan om eens per jaar een dance event te organiseren. Er zou opnieuw met een 'nachtcultuur bril' gekeken kunnen worden naar de locatieprofielen. Daarnaast moeten organisatoren hun evenement voor 20 oktober aanmelden voor de regionale kalender van het komende jaar. Vanwege de benodigde inzet van de veiligheidsdiensten kan het zijn dat er op bepaalde data geen ruimte meer is voor een extra evenement.

- **Nieuwe initiatieven** komen moeilijk van de grond vanwege andere ruimteclaims, angst voor overlast in de buurt en gebrek aan prioriteit bij de gemeente. Ondertussen zijn er duidelijke signalen dat de nachtcapaciteit te beperkt is. Op bepaalde plekken (met name in het centrum) staan wachtrijen en kunnen mensen niet naar binnen waardoor ze op straat blijven hangen. Andere mensen kiezen ervoor om elders uit te gaan, ook omdat er geen aanbod is wat aansluit op hun wensen. De zoektocht naar nieuwe ruimte voor nachtcultuur zou zich ook moeten richten op plekken buiten het centrum, bijvoorbeeld de Waarderpolder. In de eerste plaats kan spreiding de druk op het kernhorecagebied in het centrum iets verlichten. In de tweede plaats omdat er buiten het centrum meer rauwe, industriële en uitdagende plekken zijn. In de derde plaats omdat er vaak meer culturele programmering van de grond komt op plekken die betaalbaarder zijn en waar echt moeite gedaan moet worden om publiek aan te trekken. Nachtcultuur kan een impuls geven aan de werkgelegenheid en innovatie in de Waarderpolder. Daarnaast kan specifiek naar Schalkwijk worden gekeken omdat daar weinig aanbod is maar er wel nog onontwikkelde plekken zijn en er relatief veel jongeren wonen.

Acties

- Actie 1. Mogelijk maken van twee nieuwe permanente nachtlocaties
- Actie 2. Nachtcultuur opnemen in Strategisch Huisvestingsplan Cultuur
- Actie 3. Dialoog organiseren met culturele instellingen
- Actie 4. Stroomlijnen gemeentelijke dienstverlening
- Actie 5. Uitvoeren Pilot vrije openingstijden
- Actie 6. Verkennen parapluvergunningen en locatieprofielen
- Actie 7. Verkennen pop-up beleid
- Actie 8. Ondersteunen van de Nachtwacht
- Actie 9. Actualiseren en uitvoeren Actieprogramma Veilig Uitgaan
- Actie 10. Ontwikkelen en uitdragen Gouden uitgaansregels
- Actie 11. Stimuleren van nachtmakers
- Actie 12. Toegankelijkheid (nacht)horeca beter inzichtelijk maken
- Actie 13. Uitgaansmogelijkheden voor onder 18 jaar onderzoeken
- Actie 14. Training Sexmatters organiseren
- Actie 15. Promoten nachtcultuur via Uitagenda
- Actie 16. Opzetten campagne nachtcultuur

Actie 1: Mogelijk maken van twee nieuwe permanente nachtlocaties

Het streven is om binnen vijf jaar minimaal twee nieuwe permanente nachtlocaties in Haarlem mogelijk te maken, waaronder één voor de queer community. De gemeente nodigt ondernemers (die in staat zijn om te investeren) uit om met plannen te komen en wil deze waar mogelijk faciliteren. Ondernemers, de doelgroep(en) en gemeente trekken samen op in de zoektocht naar geschikte plekken. Er moet inzichtelijk worden gemaakt aan welke specificaties en uitgangspunten een locatie idealiter voldoet. Denk hierbij aan grootte, de nabijheid van omwonenden, bereikbaarheid, veiligheid, minimale periode en de aanwezigheid van andere versterkende functies in de buurt. Daarnaast heeft de gemeente aandacht voor de plekken in de nacht die mogelijk binnen enkele jaren zullen verdwijnen omdat ze tijdelijk beschikbaar zijn gesteld (o.a. Skatepark en Tenminste Houtbaar). Er wordt gekeken of integratie binnen de gebiedsontwikkeling wenselijk en mogelijk is of waar we deze anders kunnen behouden voor de nacht. Ook kunnen koppelingen worden gezocht in multifunctioneel ruimtegebruik, iets wat interessant is omdat nachtcultuur zich afspeelt op tijdstippen dat veel andere gebruikers een ruimte niet nodig hebben. Om uitvoering te kunnen geven aan deze actie wordt aangesloten bij het interne gemeentelijke proces waarbij de ruimtevragers en -bieders worden geïnventariseerd. Qua ruimte worden zowel kavels als panden, permanente en tijdelijke locaties en (beperkt beschikbare) gemeentelijk en particulier vastgoed in kaart gebracht. De concurrentie om de ruimte is groot maar door het belang van nachtcultuur mee te nemen in deze inventarisatie kan een meer integrale afweging worden gemaakt wat wenselijk is op welke plek.

Actie 2: Nachtcultuur opnemen in het Strategisch Huisvestingsplan Cultuur

Haarlem groeit, er ontstaan nieuwe wijken en de bestaande stad verdicht. De komende jaren neemt het inwoneraantal toe en de verwachting is dat ook het bezoekersaantal van de stad blijft stijgen. Dit betekent dat de behoefte aan culturele voorzieningen toeneemt. Om dit te realiseren is het noodzakelijk dat er in de plannen voor de gebiedsontwikkeling rekening wordt gehouden met culturele voorzieningen, zodat er tijdig ruimte en middelen beschikbaar zijn. In 2024 wordt het Strategisch Huisvestingsplan Cultuur opgesteld met daarin een inventarisatie wat er nodig is qua nieuwbouw, verbouw, uitbreiding, renovatie en/of herhuisvesting per gebied en wijk.

Hierin wordt ook opgenomen dat er plekken voor nachtcultuur nodig zijn, al dan niet in combinatie met broedplaatsen. Een positieve uitwerking is dat de ruimtevrage van (nacht)cultuur is geborgd en er meer prioriteit aan gegeven kan worden. Deze actie komt ook tegemoet aan de wens uit het coalitieakkoord voor beleid om het aantal broedplaatsen uit te breiden.

Actie 3: Dialoog organiseren met culturele instellingen

Naast het zoeken naar nieuwe ruimte, kunnen bestaande plekken beter worden benut. Er wordt een dialoog georganiseerd met een aantal podia en andere culturele instellingen (o.a. Slachthuis, Schuur, Phil en Patronaat) om te kijken wat zij kunnen bijdragen aan het herbergen van groepen die nu geen plek kunnen vinden in de stad. Het hoeft hier niet altijd te gaan om het beschikbaar stellen van het hoofdpodium. Het kan ook gaan om randprogrammering in bijvoorbeeld het café of de foyer. Daarnaast kan gekeken worden naar programmering buiten reguliere openingstijden. Een gesprek kan helpen in de bewustwording dat het belangrijk is om naast de gevestigde en bekende namen ook kansen te bieden aan nieuwe programmeurs, jong talent, specifieke muziekgenres en doelgroepen. Mogelijk ontstaan er slimme verbindingen en worden in de toekomst krachten meer gebundeld zodat de schaarse ruimte door meer partijen kan worden gebruikt. Ook het gebruik van de Koepel, buurtcentra, leegstaande kerken en broedplaatsen kan bekeken worden.

3.2 Laagdrempelige procedures en regelgeving

Initiatiefnemers geven aan dat ze ontmoedigd worden door de complexiteit en traagheid van de vergunningprocedures bij de gemeente. De formulieren die ze moeten invullen vinden ze lastig te begrijpen en het is vaak een behoorlijke papierwinkel waar je doorheen moet. Er is geen duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente of iemand die intensief en integraal begeleiding kan bieden bij een aanvraag en ècht kan meedenken. Vaak wordt pas in een laat stadium bekend dat een plan niet haalbaar is. Daarnaast stranden er initiatieven omdat het ontbreekt aan duidelijke kaders en een standpunt ten aanzien van de wenselijkheid van nachtcultuur. Dit vormt momenteel nog een struikelblok in de ambtelijke advisering (waar deze nachtvisie verandering in kan brengen). Door deze worsteling gaat er bij initiatiefnemers veel energie verloren en bestaat het gevoel dat de gemeente tegenwerkt in plaats van samenwerkt. Er is meer tijd en ambtelijke inzet nodig om beter in staat te zijn een kwalitatieve en laagdrempelige dienstverlening te kunnen bieden.

Verder ervaren organisatoren in de nacht dat er weinig mogelijk is in Haarlem. Voorgestelde locaties van initiatiefnemers staan een gebruik als nachtcultuur vaak niet toe. En op plekken waar nachtcultuur wel is toegestaan, wordt alles dichtgetimmerd om (geluids)overlast te voorkomen. Uiteraard is bescherming van de woonomgeving een belangrijke taak van de gemeente, maar soms beperkt het initiatiefnemers onnodig en krijgen ze geen kans om aan te tonen dat iets wel op een verantwoorde manier kan. Juist de nacht is gebaat bij vrijheid en minder (overbodige) regels. Beter zou daarom zijn als de focus ligt op wat er wel mag in plaats van wat er niet mag. Omdat er in Haarlem weinig plekken zijn voor nachtcultuur, ligt er vooral een kans in het beter benutten van bestaande plekken. Daarvoor kan gezocht worden naar nieuwe mogelijkheden binnen de vergunningverlening. De pilot vrije openingstijden is een actueel voorbeeld hiervan omdat het aan bestaande zaken gelegenheid geeft om langer open te blijven. Maar ook parapluvergunningen, locatieprofielen voor evenementenlocaties en pop-up beleid kunnen daaraan bijdragen. Waar mogelijk is het wenselijk dat regelgeving meer aansluit op de behoeften van organisatoren.

Actie 4: Stroomlijnen gemeentelijke dienstverlening

Bij deze actie wordt gekeken waar de meeste onduidelijkheid over bestaat bij initiatiefnemers. Aan de hand daarvan wordt gekeken hoe processen en formulieren verbeterd kunnen worden. Uit de participatie voor de nachtvisie kwam de roep om een betere en minder versnipperde informatievoorziening op de gemeentelijke website. Er moet een projectpagina worden aangemaakt voor de Nachtvisie en de pagina's over het aanvragen van vergunningen en subsidies kunnen worden aangescherpt. Dit zorgt ervoor dat mensen beter hun weg kunnen vinden en dat de onduidelijkheid en daarmee het aantal vragen afnemen. Verder is het taak om te zorgen voor een duidelijk aanspreekpunt en een betere integrale interne afstemming.

Actie 5: Uitvoeren Pilot vrije openingstijden

Op 26 januari 2023 heeft de raad ingestemd met de pilot vrije openingstijden. Dit kan bijdragen aan een meer levendige en diverse nachtcultuur. Vrije openingstijden bieden ondernemers ruimte en vertrouwen om goed te kunnen ondernemen en bieden het publiek ruimere keuze om de nacht door te brengen. Het gespreid verlaten door uitgaanspubliek kan zorgen voor een geleidelijke uitstroom uit de kroegen en cafés. Dit kan een piekdrukke op straat voorkomen. In totaal hebben 17 horecaondernemers een vergunning gekregen om mee te doen aan de pilot, waaronder ook een paar locaties buiten het centrum (Tenminste Houtbaar en Skatepark). De deelname van vijf zaken in de Smedestraat is voorlopig opgeschort tot een besluit is genomen op een bezwaar dat is ingediend door omwonenden. De pilot is gestart op 1 juni 2023 en duurt 1,5 jaar. Er is een uitgebreid monitoringstraject met onder andere een driedelig online onderzoek onder omwonenden en een onderzoek onder bezoekers. Aan het eind is een evaluatie met een advies dat naar de raad wordt gestuurd zodat zij kunnen beslissen over het al dan niet doorzetten van de vrije openingstijden en in welke vorm dat moet gebeuren.

Actie 6: Verkennen parapluvergunningen en locatieprofielen

Er bestaat de wens om voor evenementenlocaties zoals Tenminste Houtbaar en Haarlemmer Stroom te werken met een parapluvergunning. Dit zorgt ervoor dat de organisator niet voor ieder evenement een aparte vergunning hoeft aan te vragen, mits wordt voldaan aan de voorwaarden uit de parapluvergunning WABO, APV en in de toekomst de Omgevingswet. Het is een vereenvoudiging en versnelling van het proces voor organisatoren (en gemeente) waardoor het een meer aantrekkelijke evenementenlocatie is. Onder andere Amsterdam (Westerpark en RAI Convention Centre), Delft (TU Delft) en Deventer werken met dergelijke vergunningen. Het kan hierbij gaan om binnen- en buitenlocaties. Bij de actualisatie van het Haarlemse evenementenbeleid zal specifiek worden onderzocht of het wenselijk en haalbaar is dat er in Haarlem parapluvergunningen komen en wat de mogelijkheden daartoe zijn. In lijn hiermee is er mogelijk ook behoefte aan herziening van bestaande en het toevoegen van nieuwe locatieprofielen.

Actie 7: Verkennen pop-up beleid

In het coalitieakkoord staat dat er behoefte is aan zogenaamd pop-up beleid. Hiermee wordt bedoeld dat het voor tijdelijke initiatieven eenvoudiger moet worden om in leegstaande panden en op ongebruikte terreinen (placemaking/festivals) iets te organiseren. Hoe langer processen duren, hoe minder tijd er overblijft om eventuele investeringen terug te verdienen. Verkorte en vereenvoudigde procedures zijn daarom wenselijk. In Nijmegen en Eindhoven hebben ze al dergelijk beleid. Dit zorgt voor meer leefbaarheid in gebieden en wijken, geeft een kans aan jonge ondernemers/nieuwe concepten/creatief ondernemerschap en zet onbekende plekken op de kaart. Haarlem heeft vanuit het verleden niet alleen positieve ervaringen ten aanzien van tijdelijk gebruik. Er moet dus goed gekeken worden welke ruimte er is om hier flexibeler mee om te gaan en hoe we hier duidelijke kaders voor kunnen maken.

3.3 Balans levendigheid en leefbaarheid

Het past bij een stad van het formaat van Haarlem als er ook in de nachtelijke uurtjes iets te beleven valt. In de nacht word je verliefd, maak je vrienden, kan je ontdekken wie je bent, mag je helemaal jezelf zijn en kan je volledig opgaan in het dansen en de muziek. Er zijn veel mensen die het nachtleven kunnen waarderen en hier als organisator of bezoeker deel van uitmaken. Zij zijn de ambassadeurs van de nacht en laten een positief geluid horen. De andere kant van de medaille is dat er ook bewoners zijn die 's nachts willen slapen om overdag goed te kunnen functioneren en zich veilig willen voelen in hun woonomgeving. Met name een aantal bewoners in en om de Smedestraat, Lange Veerstraat en de Grote Kerk ervaren uitgaansoverlast en staan minder positief tegenover nachtcultuur. Het meest hinderlijk is het geluid op straat van het uitgaanspubliek. Maar ook afval, wildplassen/-poepen, kotsen, verminderde gevoel van veiligheid, vernielingen, drugsgebruik en geluid uit de horecazaken hebben een negatieve invloed op de leefbaarheid. Vanuit omwonenden is er niet altijd draagvlak en soms zelfs stevige weerstand. Er moet gestuurd worden op een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid zodat nachtcultuur en wonen naast elkaar kunnen bestaan.

Actie 8: Ondersteunen van de Nachtwacht

Stichting Nachtwacht Haarlem geeft de Haarlemse nacht (en daarmee ook de jongeren) een stem en treedt sinds 2019 op als belangenbehartiger, promotor, expertisecentrum en ambassadeur van de Haarlemse nachtcultuur. De Nachtwacht is de verbinder tussen de gemeente en de Haarlemse nachtcultuur. Hun doel is om de nacht meer divers, veiliger, bruisend en inclusief te maken. Er is gekozen voor een nachtraad omdat zo, in tegenstelling tot een nachtburgemeester, een meer diverse groep mensen de nacht kan vertegenwoordigen. In het kader van het Programma Nachtcultuur krijgt de Nachtwacht voor 2023/2024 jaarlijks €15.000 voor uitvoering van hun visie plan. Daarna moet opnieuw worden bekeken of en hoe de Nachtwacht ook na deze periode financieel ondersteund kan worden. Vanuit de nachtvisie is dat absoluut wenselijk, mede omdat zij eraan bijdragen dat de nachtcultuur in een beter daglicht komt te staan.

Actie 9: Actualiseren en uitvoeren Actieprogramma Veilig Uitgaan

Deze actie is erop gericht om meer overzicht te creëren in uitgaansgebieden en op te treden tegen ongewenst uitgaansgedrag. Dit is een gezamenlijke opgave voor politie, horeca (beveiligers) en handhavers van de gemeente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in het Actieprogramma Veilig Uitgaan. Dit document wordt momenteel geactualiseerd en aangescherpt. We voeren enkele breed gedragen wensen van bewoners en andere stakeholders uit. Denk hierbij aan 1) het plaatsen van hekken bij de Lange Wijngaardstraat en de Schoutensteeg, 2) het opstellen van een lijst met aandachtspunten voor de politie, horecabeveiligers en handhavers zodat bekend is wat overlast veroorzaakt en wie welke verantwoordelijkheid heeft om waar op te letten, 3) het verkennen van de mogelijkheid om SUS-teams in het kernhorecagebied te financieren en in te zetten als de Haarlemmerolie in de nacht, en 4) het periodiek organiseren van een actienacht met extra politie-inzet en waar nodig te handhaven (o.a. bekeuren). De inzet is dat deze acties eraan bijdragen dat de leefbaarheid verbetert.

Actie 10: Ontwikkelen en uitdragen Gouden uitgaansregels

Bewoners, horecaondernemers en eventorganisatoren ervaren dat een deel van het uitgaanspubliek ongewenst gedrag vertoont. De Nachtwacht neemt het voortouw om op een ludieke manier de normen en waarden van de nacht te delen zodat positief uitgaansgedrag wordt gestimuleerd en uitgaan voor iedereen een plezier is. Dit zal onder andere resulteren in een set van 'Gouden uitgaansregels'. Deze worden op centrale plekken onder de aandacht gebracht bij uitgaanspubliek. Daarnaast zullen we middels nudging bepaalde regels extra uitlichten. Nudging betekent dat er aanpassingen/faciliteiten zijn (bijvoorbeeld in de openbare ruimte) waarmee het gedrag van uitgaanspubliek subtiel wordt gestuurd. Dit kan eraan bijdragen dat de overlast vermindert en de sfeer in het uitgaansgebied verbetert. Denk hierbij aan een lichtobject met de Gouden uitgaansregels, een actie waarbij we lolly's uitdelen zodra bezoekers een horecazaak verlaten zodat ze minder praten op straat, het plaatsen van GreenPees (circulaire urinoirs in de vorm van een plantenbak) en het neerzetten van uitnodigende vuilnisbakken. Via diverse kanalen wordt ruchtbaarheid gegeven aan de Gouden uitgaansregels zodat het bekend is bij het publiek en we laten zien dat Haarlem het niet tolereert als er overmatige overlast wordt veroorzaakt.

3.4 Diversiteit en inclusiviteit

Nachtcultuur heeft veel facetten en dat zien we graag terug in de programmering. Niet alleen commercieel en mainstream, maar ook aanbod dat artistiek van waarde, interdisciplinair, alternatief en vernieuwend is. Niet alleen de gevestigde orde, maar ook ruimte voor opkomende makers, pop-up initiatieven, creatief talent en nieuwe concepten die passen bij de tijdsgeest. Kortom, we willen geen monocultuur maar diversiteit in aanbod zodat er voor iedereen iets van zijn of haar gading is. Van bruine kroeg, club, jazzcafé en luisterbaar tot drag shows. Als iedereen zich thuis en welkom moet voelen in de nacht, dan moet het aanbod toegankelijk, bereikbaar en (sociaal) veilig zijn. Dit geldt in het bijzonder voor mensen met een beperking, jongeren tot 18 jaar, de queer community, diverse culturen en vrouwen in het algemeen. Idealiter worden al deze 'doelgroepen' bediend en kan iedereen die wil meedoen. Discriminatie en heteronormatieve uitlatingen worden niet getolereerd. Respect en een open-minded houding moeten meer de norm worden. Zo ontstaat er een inclusieve nacht, die voor iedereen aantrekkelijk is.

Actie 11: Stimuleren van nachtmakers

Voor een bepaald type aanbod aan nachtcultuur is financiële steun nodig omdat het commercieel gezien minder interessant en daarom (sterk) ondervertegenwoordigd is. Denk daarbij aan podia voor jong talent en specifieke plekken/programmering gericht op queer, mensen met een beperking of jongeren onder 18. De gemeente investeerde de afgelopen jaren al in nieuwe oefenruimtes bij het Slachthuis en de Oerkap. Daarnaast kunnen bepaalde subsidies worden toegekend om te zorgen dat bepaald aanbod van de grond komt. Dit kan incidenteel vanuit het programmabudget Nachtcultuur. Daarnaast zijn er enkele andere potjes waar nu of in de toekomst een beroep op gedaan kan worden (al zijn deze niet altijd passend of toereikend) en die goed bekend moeten worden gemaakt bij initiatiefnemers in de nacht:

- Evenementensubsidie: in het nieuwe nog op te stellen subsidiekader evenementen 2025-2028 wordt meegenomen dat de voorkeur bestaat voor een categorisering per type evenement. Hiertoe wordt onder andere aansluiting gezocht met deze nachtvisie. Subsidies zijn ook een instrument om te sturen in jaarrond aanbod.

- Cultuurstimuleringsfonds: hierbij gaat het om incidentele projectsubsidies met een bepaalde artistieke kwaliteit (waar de wat meer ongepolijste nachtcultuur niet altijd aan voldoet). Meestal wordt zo'n €1.000 tot maximaal €5.000 per project verstrekt.
- Subsidie Regenboogbeleid: er gaat jaarlijks €20.000 naar de partners van de Regenboogcoalitie voor het organiseren van activiteiten gericht op veilig ontmoeten, zelfacceptatie en emancipatie binnen de eigen groep. Daarnaast is er €40.000 voor acties zoals communicatie- en bewustwordingsactiviteiten, training en voorlichting en het uitvoeren van onderzoek.

Actie 12: Toegankelijkheid (nacht)horeca beter inzichtelijk maken

Voor mensen met een beperking kan uitgaan een uitdaging zijn en moet een avondje uit vaak beter worden voorbereid. Actuele informatie over voorzieningen (zoals aanwezigheid van een invalide toilet, lift of rolstoelpodium) en bepaalde drempels (zoals drempel bij de entree en breedte deuropening en toestaan van hulp-/ geleidehonden) zijn daarbij cruciaal. Om deze informatie goed te ontsluiten voor Haarlemmers maar ook bezoekers aan onze stad, is het wenselijk om deel te nemen aan de MKB Toegankelijke Route. Zij maken een overzichtskaart van Haarlem met daarop de locaties die getoetst zijn door een inspecteur. Dit overzicht wordt tevens opgenomen in de Ongehinderd app. Daarnaast geven ze tijdens de inspectie een maatwerk advies. Dit draagt bij aan de bewustwording en met vaak kleine aanpassingen kan een ondernemer al grote stappen zetten. Het aansluiten van (nacht)horeca vraagt eenmalig om een investering vanuit de gemeente en ondernemers (€50 voor ieder). Vervolgens wordt aan ondernemers jaarlijks een bijdrage van €50 gevraagd voor een update. KHN Haarlem en Platform Toegankelijkheid kunnen een rol spelen in het enthousiasmeren van ondernemers. Mocht een ondernemer stoppen dan blijft de oude informatie nog wel zichtbaar op de app. Gebruikers van de app kunnen beoordelingen van locaties achterlaten en op die manier alsnog actuele informatie delen. Aanvullend wordt onderzocht of er openbare (invalide) toiletten gerealiseerd kunnen worden in de fietsenstalling Smedestraat en of een toegankelijkheidschecklist voor de horeca kan worden gemaakt.

Actie 13: Uitgaansmogelijkheden voor onder 18 jaar onderzoeken

Voor de jonge doelgroep is er nauwelijks aanbod sinds de leeftijdsgrens voor alcohol is verhoogd van 16 naar 18 jaar. Er worden incidenteel frisfeesten (o.a. YAY) georganiseerd en er zijn wat gratis toegankelijke festivals zoals Haarlem Jazz & More en Bevrijdingspop. Maar er is een meer structurele behoefte om elkaar te ontmoeten. Een groot deel van de jongeren onder 18 jaar spreekt daarom noodgedwongen bij iemand thuis af of gaat op straat hangen. Er is (te) weinig aanbod. Voor de wat meer alternatieve scene heb je jongerencentrum Flinty's en het Slachthuis (beide zonder winstoogmerk). Maar andere locaties achten het vooralsnog niet haalbaar om voor 18- feesten te organiseren: jongeren hebben vaak weinig te besteden en er is relatief veel beveiliging nodig omdat ze grenzen opzoeken (waaronder drugs- en alcoholgebruik). Toch is het belangrijk om te investeren in deze jonge groep mensen: als we ze nu laten kennismaken met het nachtleven, dan zijn ze later verantwoordelijke bezoekers van de nachtcultuur. Daarnaast draagt uitgaan bij aan hun ontwikkeling. Voorstel is om een afstudeeronderzoek te laten doen waarin wordt uitgezocht wat voor nachtaanbod deze doelgroep aanspreekt (frisfeesten, fanparties, gametoernooien, etc.?) en in welke mate ze zelf verantwoordelijkheid willen krijgen/nemen om iets te organiseren. Maar ook welke partijen bereid zijn hier invulling aan te geven en hoe de gemeente daarin kan faciliteren.

Actie 14: Training Sexmatters organiseren

Nog steeds is niet iedereen welkom in de nacht en worden mensen die 'anders' zijn geweigerd aan de deur. Denk hierbij aan mensen met een beperking of een andere culturele achtergrond, gender, kledingstijl of geaardheid. De nacht moet voor iedereen zijn, juist voor ondervertegenwoordigde groepen die zich overdag minder thuis voelen. Als we diversiteit nastreven dan begint dat bij de deur. Discriminatie en micro-agressie worden niet getolereerd. Daarnaast voelen veel vrouwen zich wel eens onveilig in het nachtleven. Om hier stappen in te zetten willen we een aantal trainingen laten verzorgen door Sexmatters om de bewustwording bij horeca(beveiligers), festivalorganisatoren, politie en handhaving in de nacht te vergroten. Zij hebben immers als taak dat bezoekers zich beschermd, sociaal veilig en gerespecteerd voelen. Deze actie wordt samen opgepakt met KHN Haarlem en Nachtwacht Haarlem.

3.5 Bekendheid

Voor het aanbod in de nacht wijken Haarlemmers vaak uit naar Amsterdam, wat sinds 2017 nog gemakkelijker is geworden vanwege de inzet van nachttreinen. En in het seizoen gaan veel mensen naar de strandfeesten in Bloemendaal en Zandvoort. Als we willen dat de Haarlemse nachten meer tot bloei komen dan moeten we scherp hebben wat onze eigen kracht is en dat consequent uitdragen in de communicatie. Het gaat hierbij om bestaande kanalen maar ook om een nieuwe campagne. Er gebeurt veel in onze stad, maar de communicatie is wat versplinterd en daardoor niet altijd goed vindbaar. Daarnaast wordt nog niet actief uitgedragen wat de Haarlemse nacht te bieden heeft waardoor het minder zichtbaar is. Als daar verandering in wordt gebracht, dan wordt de Haarlemse nachtcultuur weer op de kaart gezet en weten mensen het aanbod hier beter te vinden.

Actie 15: Promoten nachtcultuur via Uitagenda

Het aanbod van Haarlem is niet alleen beperkt tot de dag, maar gaat ook door in de nacht. Opvallend is dat er op diverse kanalen nauwelijks aandacht is voor wat er in de late uurtjes plaatsvindt. Een gemiste kans, want ook de nachtprogrammering is meer dan het bezoeken waard. Op dit moment deelt de Nachtwacht wekelijks een uitagenda met het nachtaanbod voor het komende weekend via hun Instagrampagina. Dit draagt bij aan de vindbaarheid van het aanbod. Het bereikt echter voornamelijk hun eigen groep volgers en het is niet mogelijk om verder vooruit te zoeken. Het is daarom belangrijk dat het nachtaanbod ook op de radar komt te staan bij andere kanalen. Haarlem Marketing is verantwoordelijk om de stad richting bezoekers en bewoners zo aantrekkelijk mogelijk te presenteren. Hiervoor zetten ze sinds vorig jaar de Uitagenda in wat zorgt voor een bundeling van informatie en extra bereik naast de eigen promotie van organisatoren. Op www.visithaarlem.com kan men in de kalender onder andere zoeken op het culturele aanbod, evenementen, kinderactiviteiten, wandeltochten en sport. Recent is hier de categorie 'nachtleven' aan toegevoegd. De volgende stap is dat deze categorie zo goed mogelijk gevuld moet worden en dat organisatoren hun aanbod aanmelden bij Haarlem Marketing. Hiervoor zal een oproep worden gedaan richting organisatoren. Hierbij wordt ook

gewezen op andere kanalen die mogelijk relevant kunnen zijn zoals Haarlem City Blog/ Mag en Haarlem Today. Er wordt onderzocht of in de Uitagenda een filter kan komen om te selecteren op aanbod dat toegankelijk is voor mensen met een beperking en op aanbod waar extra aandacht is voor sociale veiligheid.

Actie 16: Opzetten campagne nachtcultuur

Naast het verbeteren van het nachtaanbod is het van belang om de bekendheid bij het (potentiële) publiek op een positieve manier te vergroten. Ondernemers en organisatoren hebben daar in eerste instantie zelf een rol in. Daarnaast zal met een externe partij een campagne worden opgezet om dit doel te bereiken. In de campagne komen drie speerpunten aan bod. In de eerste plaats moet de campagne bijdragen aan de spreidingsambitie uit het Cultuurplan. Mensen worden ook gewezen op interessante plekken voor nachtcultuur buiten het centrum, waardoor mogelijk de druk op het centrum wat afneemt. In de tweede plaats moet het de diversiteit van het aanbod goed weergeven: zowel de kroegen in het centrum als het Patronaat, de festivals en de rafelrandjes maken deel uit van onze nachtcultuur. Tot slot moet de campagne inclusiviteit uitstralen waardoor iedereen zich welkom voelt in de Haarlemse nacht. Mogelijk draagt een dergelijke campagne eraan bij dat initiatiefnemers geïnspireerd raken en weer kansen zien om in Haarlem iets te organiseren. Deze actie vraagt om een meerjarige strategie en bijpassend budget.

4.1 Overzicht planning, organisatie en financiën

Hieronder staat een overzicht van de zestien beoogde acties/inspanningen om de vijf doelen te bereiken. Tevens is opgenomen wanneer deze op de planning staan om uitgevoerd te worden en wie daar naast de gemeente hoofdzakelijk bij betrokken zijn. Tot slot welke financiële dekking er is voor uitvoering van de desbetreffende actie.

Acties	Wanneer	Extern betrokkenen	Financiële dekking
Thema 1: Fysieke ruimte			
1. Mogelijk maken van twee nieuwe permanente nachtlocaties	Vanaf 2024	N.v.t.	Bestaand project en programmabudget
2. Nachtcultuur opnemen in Strategisch Huisvestingsplan Cultuur	2024	N.v.t.	Bestaand project
3. Dialoog organiseren met culturele instellingen	2024-2025	Nachtwacht	Programmabudget nachtcultuur
Thema 2: Laagdrempelige procedures en regelgeving			
4. Stroomlijnen gemeentelijke dienstverlening	2025-2026	N.v.t.	N.t.b.
5. Uitvoeren Pilot vrije openingstijden	2023-2024	Horeca, KHN en politie	Budget V&H via Kadernota
6. Verkennen parapluvergunningen en locatieprofielen	2024-2025	Respons, DSP en OD IJmond	Besluit startnotitie evenementenbeleid
7. Verkennen pop-up beleid	2025-2026	Extern bureau en OD IJmond	N.t.b.
Thema 3: Balans levendigheid en leefbaarheid			
8. Ondersteunen van de Nachtwacht	Vanaf 2023	Nachtwacht	Programmabudget nachtcultuur (t/m 2024)
9. Actualiseren en uitvoeren Actieprogramma Veilig Uitgaan	2023-2027	Horeca, KHN, beveiliging en politie	Bestaand project
10. Ontwikkelen en uitdragen Gouden uitgaansregels	2024-2026	Nachtwacht, KHN, politie, bewoners	Programmabudget nachtcultuur
Thema 4: Diversiteit en inclusiviteit			
11. Stimuleren van nachtmakers	Vanaf 2023	N.v.t.	Programmabudget nachtcultuur (t/m 2024)
12. Toegankelijkheid (nacht)horeca beter inzichtelijk maken	Vanaf 2024	KHN, Platform Toegankelijkheid en Drempelloos	Programmabudget nachtcultuur en horeca
13. Uitgaansmogelijkheden voor onder 18 jaar onderzoeken	2024	Afstudeerder en Nachtwacht	Programmabudget nachtcultuur
14. Training Sexmatters organiseren	2024-2025	Nachtwacht en KHN	Programmabudget nachtcultuur (t/m 2024)
Thema 5: Bekendheid			
15. Promoten nachtcultuur via Uitagenda	Vanaf 2024	Haarlem Marketing en overige kanalen	Programmabudget nachtcultuur
16. Opzetten campagne nachtcultuur	2025-2026	N.t.b. externe partij en Nachtwacht	N.t.b.

4.2 Hoe verder na 2024?

Programma Nachtcultuur met twee jaar verlengen

Het tweejarige Programma Nachtcultuur loopt eind 2024 af. Binnen die periode is deze nachtvisie opgesteld en is een start gemaakt met de uitvoering van een aantal acties. Er is echter meer tijd nodig om te oogsten en de ambities waar te maken. Denk bijvoorbeeld aan de zoektocht naar ruimte en het op de kaart zetten van de Haarlemse nacht. Voor dergelijke opgaven is een langere adem nodig. Daarnaast zijn er drie acties waar nog niet mee gestart kan worden voor eind 2024. Dit geldt voor het pop-up beleid (toezegging uit coalitieakkoord), het stroomlijnen van gemeentelijke processen en procedures en de campagne nachtcultuur. Om echt een verandering teweeg te brengen en te zorgen dat deze nachtvisie geen papieren tijger wordt, is het wenselijk dat het programma nachtcultuur wordt verlengd met twee jaar. Dit geeft ruimte om de resterende acties op te pakken, maar ook voor uitloop in de uitvoering, het afbouwen van het programma en de structurele inbedding in de organisatie. Dit betekent dat er voor twee jaar langer een programmamanager nodig is plus uitvoeringsbudget. Dit laatste is onder meer nodig voor de ondersteuning van de Nachtwacht (€15.000 per jaar). Zij zijn een serieuze samenwerkingspartner van de gemeente en dragen substantieel bij aan het behalen van de gemeentelijke doelen. Maar er is ook budget nodig om lopende acties verder te brengen en (nieuwe) initiatieven een steuntje in de rug te geven.

Benodigde financiële middelen

Vanuit het coalitieakkoord is voor vier jaar een bedrag van €150.000 per jaar vrijgemaakt voor nachtcultuur. Er is gekozen voor een programmatische aanpak. Omdat naast de uitvoering van de acties ook de kosten van de programmamanager uit dit budget gedekt moesten worden, is bij de Kadernota vastgesteld dat het totale bedrag van €600.000 beschikbaar is voor 2023 en 2024. Daarnaast heeft V&H bij de Kadernota €100.000 voor 2023 en 2024 toegekend gekregen voor de monitoring van de Pilot vrije openingstijden. Naast deze reeds toegezegde bedragen zijn er aanvullende financiële middelen nodig voor de voorgestelde verlenging van het programma. Bij de bespreking van de Kadernota zal dit worden voorgelegd en worden afgewogen. Het gaat om de volgende incidentele bedragen:

- Programmamanager nachtcultuur voor 2025 en 2026, tweemaal €115.000
- Uitvoeringsbudget voor 2025 en 2026, tweemaal €100.000

Eventueel resterend programmabudget van 2023-2024 moet meegenomen kunnen worden naar 2025-2026 voor de uitvoering van de acties.

Borging binnen de organisatie na afloop Programma Nachtcultuur

Het programma Nachtcultuur is tijdelijk van aard en daarmee eindig. De ambities uit deze nachtvisie strekken echter verder en hebben ook op lange termijn aandacht nodig. Het uiteindelijke doel is daarom dat de verschillende opgaven zo goed mogelijk worden geborgd binnen de organisatie. Dit betekent dat het moet landen in beleid en onderdeel moet worden van de reguliere organisatie. Bij de afronding van het programma zal daar een voorstel voor worden gedaan. Daarbij zal ook worden gekeken naar een duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente en hoe invulling gegeven kan worden aan de faciliterende rol van de gemeente. Nachtwacht Haarlem zal zich ook in de toekomst blijven inzetten voor het aanjagen van nachtcultuur in samenwerking met de gemeente. Hierbij geven ze gevraagd en ongevraagd advies, net zoals vergelijkbare organisaties in andere steden doen.

5. BIJLAGE Participatie

Voor de totstandkoming van deze Nachtvisie hebben de programmamanager nachtcultuur en de Nachtwacht ruim 200 betrokkenen gesproken. Er waren diverse 1-op-1 gesprekken maar ook een aantal grotere sessies. Hieronder een overzicht van de partijen die we tijdens de groepsgesprekken hebben geconsulteerd.

Thema Fysieke ruimte & Laagdrempelige procedures en regelgeving:

Groepsgesprek op 17 oktober 2023 met Skatepark, Slachthuis, Boring Festival/Klein Haarlem, KHN, Epika, Lola, initiatiefnemers en betrokken ambtenaren

Thema Balans levendigheid en leefbaarheid:

Voorgesprek met horecaondernemers en -beveiligers op 12 september 2023

Voorgesprek met politie en handhaving op 14 september 2023

Voorgesprek met omwonenden Smedestraat op 18 september 2023

Plenaire sessie op 16 oktober 2023 met deelnemers voorgesprekken plus KHN, BIZ centrum, Nachtwacht, Heembouw, Centrummanager en betrokken ambtenaren

Thema Diversiteit en inclusiviteit:

Groepsgesprek LHBTQIA+ op 20 september 2023 met o.a. Haarlem Town Queers, COC Kennemerland, Fuck the Cistem, overige queer Haarlemmers en Eva de Raadt

Groepsgesprek met mensen met een beperking op 28 september 2023 met o.a. Drempelloos Haarlem, Platform Toegankelijkheid en No Limits

Groepsgesprek jongeren tot 18 jaar op 28 september 2023 met o.a. Flinty's, Patronaat, Stichting Stad, Triple Threat, NOVA college en initiatiefnemers

Groepsgesprek (culturele) diversiteit in aanbod op 17 oktober 2023 met o.a. Stichting Stad, Patronaat, Bibliotheek Zuid-Kennemerland, de Schuur, Klein Haarlem, Epika, Skatepark, KD Soundsystem, Wijkraad Binnenstad en Diana van Loenen

Groepsgesprek over sociale veiligheid en vrouwvriendelijkheid op 28 september 2023 met o.a. Bureau Discriminatiezaken, Patronaat en KHN

Thema Bekendheid:

Groepsgesprek op 28 september 2023 met o.a. Haarlem Marketing, Haarlem City Blog, Haarlem Today, Lola en betrokken ambtenaren

Plenaire participatiesessie Nachtvisie op 21 november met circa 100 deelnemers

Vormgeving: Segolia Design

Fotografie: Fleur Mulder & Joyce Goverde